

IV.

Odborná reedukace osob úraz utrpěvších budiž zajištěna prostředky, jež jednotlivými národními zákonodárstvími budou posouzeny jako nejvhodnější.

Vlády podporujtež instituce provádějící tuto reedukaci.

(Příště ostatek.)

Knihopisné noticky.

Soupis zařízení soc. péče o mládež v Čs. republice. Praha 1925. Ministerstvo sociální péče. Str. 211. — Soupis uspořádán je podle soudních okresů, na Slovensku a v Podkarpatské Rusi podle žup a komitátů. Zde pak jsou uvedena I. povšechná zařízení péče o mládež (orgány a úřady péče veřejné, dále zem. a okr. péče o mládež, na Slovensku a Podkarpatské Rusi spolky Čs. Červeného kříže), II. zařízení soc. péče o matky, kojence a děti do 3 let, III. péče o mládež ve věku předškolním (opatrovny a mateřské školy), IV. péče o mládež školou povinnou v době mimoškolní (j. útulky, besídky), V. péče o mládež osiřelou a opuštěnou (dětské domovy, sirotčince, útulny, kolonie a pod.), VI. péče o mládež zanedbanou (j. výchovny, polepšovny, úřadovny pro péči o mládež stihanou soudně a j.), VII. péče o dorost (učňovské besídky, útulky a p.), VIII. péče prázdninové, IX. zařízení péče podpůrné, j. stravování, ošacování, X. péče o mládež tělesně nebo duševně vadnou (ústavy pro slepé, hluchoněmé, slabomyslné atd.), XI. zařízení pro vědecký výzkum a výchovu pracovníků v oboru péče o mládež. K tomu připojen je seznam soudních okresů, v nichž pracují sdružení Okresní péče o mládež, seznam dětských domovů a sirotčinců, uspořádaný abecedně podle jejich sídla a seznam ústavů pro osoby tělesně neb duševně vadné, uspořádaný věcně (ústavy pro slepé, hluchoněmé atd.). Knihu zakončuje seznam ústavů, pečujících o zdraví mládeže (nemocnice, poradny, dispensáře, ozdravovny). V úvodu pak stručně nastíněna organizace veřejnoprávní péče o mládež a její zákonné podklady a podán i přehled péče dobrovolné. Kniha je nezbytnou příručkou pro každého, kdo jakkoli se zajímá o naši péči o mládež nebo jí potřebuje. (E 1210.)

Dr. Ant. Tůma: Právní základy sociální péče o mládež v republice Československé. V Praze 1925. Nákl. Čes. zem. komise pro péči o mládež v Čechách. Str. 267. — Kniha, k níž dalo podnět autorovo působení na Vyšší škole sociální péče, podává podrobný přehled organizace veřejné i dobrovolné péče o mládež u nás a jejího právního základu. Ve všeobecném díle vymezuje účel a pojem sociální péče, stanoví její poměr k sociální politice a zabývá se právním podkladem veř. soc. péče: příslušností státní a domovskou. V druhém díle pojednává o péči chudinské, o péči o mládež podle práva občanského, o veř. péči o mládež opuštěnou, o péči o matky a kojence, o sociálních zařízeních péče o děti ve věku předškolním, o ochraně mládeže škole odrostlé, o veř. péči o mládež zanedbanou, o soc. ochraně tělesně nebo duševně odchylných, o péči zdravotní, dále — ovšem vždy se stanoviska podílu péče o mládež — jedná spis o péči invalidní, o soc. pojištění, péči o nezaměstnané a péči bytové. Při tom vždy líčí dosavadní stav a vývoj, vyznačuje event. odlišnou úpravu podle jednotlivých zemí a odhaduje výhledy na budoucí úpravu. V závěrečných kapitolách knihy zabývá se ještě poměrem povinné péče

k dobrovolné péči, působnosti ministerstev soc. péče, veř. zdravotnictví, školství a spravedlnosti v oboru péče o mládež a vymezením jejich kompetence a konečně mezinárodní součinností v sociální péči o matky a děti. Kniha, jak patrně, bene distinguit, a proto také bene docet. Je velmi instruktivní příručkou, tím vítanější, čím rozmanitější a rozptýlenější jsou právní normy, upravující sociální péči o mládež. — (E 1213.)

Mezinárodní sjezd sociální politiky v Praze 2.—4. října 1924. Těsnopisecká zpráva podaná mezinárodní sjezdovou kanceláří. Praha 1925. Nákl. Sociálního ústavu Československé republiky. Str. 283. — Protokol pražského Mezinárodního sjezdu sociální politiky, který vzbudil tolik zájmu ve světové veřejnosti, bude jistě uvítán i českým čtenářstvem stejně pro závažnost a význam projednávaných otázek i pro odbornou kvalifikaci a povolání většiny těch, kdož zasáhli do sjezdového jednání. Sjezd přispěl značnou mírou k tomu, že světové veřejné mínění se opět postavilo proti šířící se sociální reakci. Stal se mezníkem v dosavadních snahách a práci sociálně politické, která až do světové války se omezovala na pouhou ochranu námezdných pracovníků. Dnes však, jak ukázalo sjezdové jednání, vzbudivší nejživější zájem, snaží se již o více: dáti dělnictvu právo spolurozhodovati při řízení podniků, do nichž vkládá svoji práci stejně jako podnikatel svůj kapitál; ale snaží se i uložit dělnictvu sociální odpovědnost, odpovědnost za udržení a zdar podniku, v němž nachází práci. Sjezd byl proto opravdovým činem, jež nemůže přehlížeti nikdo, kdo má zájem o sociální politiku. Proto k protokolu sjezdu bude nutno se znovu vrátiti a čerpati poučení z bohatého jeho ideového obsahu. Český překlad ukazuje i hojným sběrem cizích hlasů světového tisku, jakou pozornost vzbudil a jakého uznání došel loňský mezinárodní sjezd sociální politiky. Mimo to přináší publikace v »Předmluvě k českému vydání« stručné vylíčení přípravných prací sjezdových a seznam spisů, předložených sjezdovým účastníkům (jenž vyplňuje více než 3 strany). Od vydání francouzského liší se česká publikace sjezdového jednání tím, že nepřináší mezinárodních referátů, připravených pro kongres, nýbrž odkazuje pouze na jejich otisk vydaný knižně již r. 1924 k samému zasedání. — (F 2653.)

Congrès International de Politique Sociale. Tenu à Prague du 2 au 4 octobre 1924. Compte rendu des séances et rapports publiés par le Bureau de la Commission d'organisation. Paris 1925. Berger-Levrault. Str. 412. — (E 1269.)

Dr. Arno Lamprecht: Das Prinzip der Kausalität des seelischen und sozialen Geschehens insbesondere des Wirtschaftens. Eine positive Untersuchung über die Grundlage der Sozialwissenschaften. Halberstadt 1925. H. Meyer. Str. 140. — (F 4558.)

Rosa Luxemburg: Einführung in die Nationalökonomie. Herausgegeben von Paul Levi. Berlin 1925. Laub'sche Verlagsbuchhandlung. Str. 293. — (F 4542.)

Dr. Ludvík Quessel: Moderní socialismus. Přel. dr. S. Hippmann. Praha 1924. Vydavatelstvo »Družstevní práce«. Str. 206. — (G 1525.)

Pamětní spis sociální demokracie na Kladensku, vydaný k otevření Lidového domu v Kladně: 1880—1925. Str. 151. — Sborník různých statí rázu vzpomínkového, z nichž některé jsou dobrým materiálem k dějinám dělnického hnutí v Čechách. Mimo to podává publikace přehled, byť nezcela soustavný, současného dělnického života na Kladně. — (E 1226.)

25 Jahre christlicher Gewerkschaftsbewegung: 1899

bis 1924. Festschrift. Berlin—Wilmersdorf 1924. Christlicher Gewerkschaftsverlag. Str. 269. — Obsahuje různé příspěvky, zejména biografické k dějinám křesťanského odborového hnutí v Německu a v úvodní stati i soustavné vylíčení jeho vývoje v posledním čtvrtstoletí. — (F 4573.)

Bedeutung und Entwicklung der Arbeiterbewegung. Bericht über die II. Internationale Arbeiterbildungskonferenz in Oxford, 15.—17. August 1924. Amsterdam 1925. Internat. Gewerkschaftsbund. Str. 139. — Protokol, referáty a zprávy o dělnickém vzdělávacím hnutí z 20 států se seznamem institucí dělnické osvěty, jenž ovšem uvádí (aspoň z Československa) jen zařízení stran, podílejících se na druhé odborové Internacionále. — (F 4587.)

Méthodes d'établissement des nombres-indices du coût de la vie. Rapport préparé pour la deuxième Conférence internationale des statisticiens du Travail (Avril 1925). Genève 1925. B. I. T. (Etudes et documents N, 6.) Str. 68. — (F 4299.)

Boletín de la Oficina del Trabajo. Santiago de Chile. 1924. Año XIII., XIV. Str. 359, 312. — (4574.)

Annuaire de la législation du travail. Publié par l'Office du travail de Belgique. Années 1914 à 1919. Tome III. Bruxelles 1925. Ministère de l'industrie et du travail. Str. 508. Podává z označeného období pracovní zákony britských kolonií, býv. království uherského, Italie, Japonska, Luxemburku a Norska. — (E 625.)

Code du travail et de la prévoyance sociale suivi d'un appendice contenant les lois relatives aux accidents du travail et aux syndicats professionnels, 2e ed. Par René Bloch. Paris 1925. Nakl. A. Muzard. Str. 166. — Vydání obsahuje již i čtvrtou knihu francouzského zákonníka práce (o pracovním soudnictví, řízení smířcím a arbitrážním a o odborových průmyslových radách: zákon z 21. června 1924). I v ostatním hledí nové vydání k zákonům až z nejnovější doby, tedy ke všem změnám, jichž se dočkala ustanovení prvých dvou knih Code du travail od svého vydání v letech 1910—1912. (F 4593.)

Ministère de l'industrie, du travail et de la prévoyance sociale: Historique et organisation des services. — Liste des publications. Str. 31. — Při nářku, který se u nás leckdy vede do nadměrné publikační činnosti ústředních úřadů, není nezajímavé všimnouti si knižního seznamu, který připojilo k přehledu své organizace belgické ministerstvo práce. Seznam vykazuje neméně než 16 publikací periodických a (od r. 1895, kdy ministerstvo to zařizeno) as na půl druhého sta svazků knih. — (F 4848.)

Dr. W. Kaskel: Arbeitsrecht. (Enzyklopädie der Rechts- und Staatswissenschaften XXXI.) Berlin 1925. Jul. Springer. Str. 352. — Kaskelova kniha je prvním systematickým zpracováním německého pracovního práva a to podle stavu z 1. října 1924. Autor nepojal do své publikace sociální pojištění; neboť řád sociálního pojištění v německé republice v době vydání (tisku) práce Kaskelovy stál před novou svojí úpravou. Proto odhodlal se spisovatel sociálnímu pojištění věnovati samostatnou knížku. Kaskel v úvodu vymezuje pojem a předmět pracovního práva, jeho vývoj, systém a nejdůležitější literaturu, k níž odkazuje a kterou místy podrobně doplňuje při jednotlivých oborech pracovního práva. V dalším ve všeobecné části probírá prameny, meze a základy pracovního práva a pak ve 4 částech se zabývá hlavními jeho obory: pracovní smlouvou, ochranou práce, ústavou poměru pracovního a pracovními spory. Při tom postupuje

tak, že vždy nejprve vymezuje pojem a nastiňuje dějinný vývoj, pojednává o pramenech, systému, a uvádí literaturu, aby pak teprve se obrátil k těm kterým speciálním otázkám.. Tak v části o pracovní smlouvě probírá: zprostředkování práce, uzavření pracovní smlouvy, povinnosti zaměstnancovy, povinnosti zaměstnavatelovy, zejm. mzdu, ukončení pracovního poměru, smlouvu učební; v části o pracovní ochraně pojednává o předpisech bezpečnostních, o pracovní době, o ochraně (podmínkách) pracovní smlouvy, o speciální ochraně žen a mladistvých a o provádění ochrany práce (inspekci, trestní sankci a pod.); v dílu o pracovní ústavě jedná o odborové organizaci, o organizaci podnikové (závodních radách a p.) a o společných organizacích zaměstnavatelů i zaměstnanců (v Německu na př. komorách práce); v části o pracovních sporech probírá pracovní soudnictví, řízení smírčí a pracovní boje (stávkou, výlukou, bojkot). Práci zakončuje přehled dějinného vývoje a nynější organizace mezinárodního pracovního práva. — (F 2615.)

Victor Adlers Aufsätze, Reden und Briefe. V. Heft: Victor Adler über Fabrikinspektion, Sozialversicherung u. Arbeiterkammern. Wien 1925. Wiener Volksbuchhandlung. Str. 214. — Mimo jiné stati rázu více časového je tu otištěna i Adlerova vědecká práce »Die Fabrikinspektion, insbesondere in England und der Schweiz« (z r. 1884), jež je dnes rozebrána, a jeho projevy o rakouské živnostenské inspekci a její reformě. — (F 2324.)

Jan Žížala: Hornický rádce. Soubor sociálních zákonů a nařízení hornických. Praha 1925. Jednota všeodborového sdružení soukromých úředníků. Str. 199. — (G 1516.)

Ročenka státních a soukromých drah ČSR. pro rok 1925. Praha. Ministerstvo železnic. Str. 1039 s mapou. — Mimo stav osob podává kniha stručné informace o věcech legislativních, správních, sociálních u čs. drah. Přílohou ročenky je nově zpracovaná železniční mapa ČSR. ve formátu 1:850.000. — (F 4560 — F 4565.)

Josef Beránek: § 1154 b) a další obecně občanského zákonníku. Kdy má zaměstnanec nárok na mzdu, když nemůže vykonávat práci neb službu. Praha 1925. »Knihovna soc. praxe.« Str. 80. — Autor, známý odborový pracovník, zabývá se tu výkladem § 1154 b), § 1155, § 1156 b) a § 1164 se stálým zřetelem k praktické potřebě. Spisek jeho chce býti a je v dobrém slova smyslu populární. Výklad svůj spisovatel opírá o důvodovou zprávu a jednání právnické komise panské sněmovny býv. Rakouska, jež projednávala otázku tu v letech 1911 a 1912, o zprávu soc. politického výboru posl. sněmovny Národního shromáždění Č. S. R. a o příslušná rozhodnutí soudních stolic, jejichž právní věty připojuje na konec knížky. — (G 1437.)

Dr. Max Hirsch: Die Gefahren der Frauenerwerbsarbeit für Schwangerschaft, Geburt, Wochenbett und Kindesaufzucht mit besonderer Berücksichtigung der Textilindustrie. Leipzig 1925. Curt Kabitzsch. Str. 32 s 8 tabulemi. — Autor, který dokládá své vývody proti výdělečné práci žen těhotných a rodiček neodmluvnými údaji statistiky, zakončuje spisek formulací minimálních požadavků ochranných, jež platí z velké části i pro naše poměry. — (F 4845.)

Univ. prof. MUDr. Frant. Procházka: Sociální lékařství. (Knihovny sociálně lékařského sboru sv. I.) Praha 1925. Nákl. Mladé generace lékařů. Str. 204. 20 Kč. — Vydaný svazek je prvou částí obsáhlé práce, která bude příručkou sociálního lékařství, v něž autor zahrnuje so-

ciální pojištění, dělnickou ochranu, péči o zdraví dělnictva mimo práci, chudinství, ústavní péči o nemocné, péči o matky a kojence, péči o mládež, péči o osoby tělesně neb duševně vadné, boj proti lidovým nemocem, péči o zdravé bydlení, péči o správnou výživu a způsob života, péči o válečné poškozenec. Bude-li se příručka zabývatí takto široce vymezeným obsahem sociálního lékařství, vydaný díl neuvádí. Zatím podán úvod, vymezující pojem soc. lékařství a nastiňující jeho vývoj i organizaci a podrobně vylíčeno pojištění nemocenské, invalidní a starobní (podle zákona z 9. října 1924, č. 224, o sociálním pojištění, zákona z 11. července 1922, č. 242, o pojištění u báňských bratrských pokladen a podle zákona z 5. února 1920, č. 89, o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců). Kniha psána je se stanoviska lékařského a pro lékaře a proto ve svých výkladech věnuje poměrně nejvíce pozornosti otázkám, dotýkajícím se v sociálním pojištění funkce lékařovy (stanovení pojmu nemoci, invalidity, projednání otázky léčebného postupu, poměru lékařů k nemocenským pokladnám, při čemž otiskuje příslušné kolektivní smlouvy a pod.). — (F 4586.)

Okresní ústav pro sociální péči zdravotní v Pardubicích. Zpráva o činnosti za r. 1924. Pardubice 1925. Str. 50. — Mimo vlastní zprávu o své činnosti, uvádějící údaje statistické a celkové výsledky, ústav zaznamenává i hlavní směrnice a pracovní metody jednotlivých poraden. — (F 4820.)

Dr. Jan Gallas: Výklad k zákonu o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří. Praha 1925. Nákl. Sdružení úředníků čs. soc. pojišťovacích ústavů. (Knihovny Sociálních úkolů, sv. 3.) Str. 572. — Kniha Gallasova je prvním podrobně komentovaným vydáním našeho nového zákona o soc. pojištění, hledícím k dosavadní judikatuře, ovšem pouze potud, pokud její nálezy mají význam i při nové úpravě (v části o nemocenském pojištění). Mimo to spis poukazuje aspoň na podstatnější odchylky nového zákona od dosavadního zákona nemocenského. Výklad připojuje autor vždy ke každému jednotlivému paragrafu, jehož vlastní znění odlišuje od svých vývodů i tiskem (tučným). Otisku samého zákona předesílá seznam literatury a úvod: »Podstata a vývoj sociálního pojištění«, v němž hledí i k zákonodárství cizímu. Spis je určen podle úmyslu autorova především praxi, zejména úředníkům a funkcionářům sociálně pojišťovacích ústavů, ale poslouží velmi dobře i účelům studijním. Škoda jen, že ke knize není připojen rejstřík, jehož by si právě při svém praktickém poslání zasluhovala. (G 1538.)

Dr. Em. Soukop: Zákon o pojištění osob samostatně hospodařících pro případ invalidity a stáří. Brno 1925. Český odbor Moravské zem. rady živnostenské. Str. 184. — Spis je komentovaným vydáním zákona, při jehož výkladu se autor, jak sám uvádí, opírá o publikaci min. r. dra J. Brablece »Zákona o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří«, který obsahuje materii a ustanovení obdobná. Při tom chce býti pomůckou a podrobnější informací společenstev, živnostenských korporací a všech těch, kdož budou pracovatí na uvedení zákona v život, zejm. jako funkcionáři nebo úředníci obvodních úřadoven nebo Pojišťovny. Úvodem předesílá dr. Soukop textu zákona obsáhlou kapitolu »Podstata a vývoj sociálního pojištění«. — (F 4902.)

V. Šimůnek: K ameralisticko-dopické účetnictví se zvláštním zřetelem k účtování v nemocenských pokladnách. Praha 1925. Čs. ústředí nem. pokladen. Str. 256. — Kniha chce se zřetelem na agendu sociálně pojišťovacích ústavů podati novou

účetnickou soustavu, jež by spojovala výhody a odstraňovala nedostatky obou dosavadních základních systémů, kameralistického i dopického. A jak autor v úvodě prohlašuje, byla nová soustava vyzkoušena již i v praxi a osvědčila se. Spis podává svou látku ve dvou dílech, z nichž první obsahuje všeobecné theoretické zásady dosavadních účetnických soustav i systému kameralisticko-dopického. Druhý díl zabývá se speciálně účetnictvím nemocenských pokladen, při čemž uvádí příslušné nemocenské výnosy a ustanovení zákonná. V doplňku pak pojednává ještě o účetnictví příštích ústavů sociálně pojišťovacích.

Dr. Alfred Berger: *Die Prinzipien der Lebensversicherungstechnik*, II. T. Risikotheorie — Rückversicherung — Versicherung der nicht normalen Risiken-Invaliditätsversicherung. Berlin 1925. Jul. Springer. Str. 274. — (F 3471.)

Das Angestelltenversicherungsgesetz vom 28. Mai 1924 mit der Beitragsordnung vom 21. November 1921 und den sonstigen Ausführungsbestimmungen. Kommentar von Dr. H. Schulz u. O. K. Hartmann. Berlin 1925. R. Hobbing. Str. 422. — Kniha je prvním komentovaným vydáním zákona o pojištění zaměstnanců v nynější jeho úpravě. Komentář, hledící k rozhodnutí nejv. soudu, je tím cennější, že vyšel z péra těch, kdož spolupracovali na poslední úpravě uvedeného zákona. Textu zákona je předeslán jeho věcný přehled a připojen je ke knize dvojí rejstřík (jednak zaměstnání, na něž se zákon vztahuje, jednak rejstřík věcný) a srovnávací tabulka, uvádějící, které paragrafy zákona o pojištění zaměstnanců odpovídají kterým paragrafům říšského pojišťovacího řádu. — (F 4578.)

Unemployment insurance. Study of comparative legislation. Geneva. I. L. O. (Studies and reports C, 10.) Str. 134. — (F 3511.)

R. Tayerle: *Jak prováděti zákon o státním příspěvku k podpoře nezaměstnaných*. Vysvětlení zákona ze dne 19. července 1921, č. 267. Jeho obsah a prováděcí nařízení. Praha 1925. Odborové sdružení československé. Str. 34.

Pět let práce Svazu čs. válečných poškozenců křesťansko-sociálních. Brno 1925. Str. 77. — Mimo stanovy a zprávy o činnosti otiskuje knížka přehled zákonů, nařízení a výnosů o válečných poškozencích, jejich nárocích a výhodách pro ně. — (G 1441.)

Statistický přehled poměrů civilních slepců, bydlících ve Velké Praze r. 1924. Sestavil Vlad. Míchal. S úvodem o vzniku a činnosti Čs. ústřední péče o slepé v Praze. Praha 1925. Str. 32. — (F 4849.)

Les mouvements migratoires de 1920 à 1923. Vydal francouzsky a anglicky Mezinárodní úřad práce v Ženevě 1925, cena 2 švýc. franky, nebo 6 franků franc. Stran 116. — Účelem spisu je sestavit světovou bilanci stěhování za rok 1923 a srovnati ji s číslicemi let 1920—1923. Pracován je na široké basi vědecké, jednáje o 60 zemích. Československu věnována je značná pozornost. Jak významný je problém emigrační a imigrační, vysvítá z údaje, že během let 1920 až 1923 číslice dotyčných osob je 16½ milionu. Vedle vylíčení poměrů obsahuje spis i řadu námětů, zajímavých pro migrační politiku.

R. T.

Die Wohlfahrtspflege im Deutschen Reiche. Ein Verzeichnis von Reichs-, Landes- und lokalen Zentralstellen der öffentlichen und freien Wohlfahrtspflege. Herausgegeben vom Archiv für Wohlfahrtspflege. Stuttgart 1925. Verlag für Wirtschaft und Verkehr. Str. 224. — Svazek, který je zařazen do kartotékové edice »Kartenauskuftei des Fürsorgewesens mit Berücksichtigung der gesamten Sozialversicherung und der

Kriegsfürsorge«, podává adresář zařízení veškeré sociální péče, veřejné i dobrovolné, sociální v užším slova smyslu, zdravotnické, bytové, invalidní, lidově osvětové a péče o mládež. Adresář bude pravidelně doplňován záznamy nových zařízení a nastavších změn. — (F 854.)

T. G. Masaryk, Světová revoluce. Za války a ve válce. 1914—1918. Vzpomíná a uvažuje —. Praha 1925. Čin a Orbis. Str. 650. — Kniha není historií, ani pouhou kronikou Masarykovy osvobozovací práce ve světové válce. Nelze ji ani řadit do obvyklé memoirové literatury. Je mnohem více: je životním kredem a politickým a mravním odkazem národu. Snad budou se více čísti i u nás prvé kapitoly knihy, které podávají — a i tu v ideovém rozčlenění a přetížení přímo myšlenkovou bohatostí — vzpomínky Masarykovy na jeho zahraniční dílo. Ale váha práce pro nás je v její závěrečné kapitole »Demokracie a humanita«, která by se měla stát českému národu Písmem, v jedinečném smyslu toho slova, biblí národní. Zde Masaryk stanoví světové poslání a postavení svého národa na poli kulturním i jeho úkoly a povinnosti ve vnitřním životě. Touto svojí tendencí připíná se kniha k prvním velkým pracím svého autora, v nichž hledal a našel vnitřní, duchovní smysl naší národní existence, k České otázce, Naší nynější krizi a Karlu Havlíčkovi. Není problému našeho národního bytí, jehož by se tu Masaryk nedotkl a jehož správnému řešení by nenaznačil směr: národnost a mezinárodnost; poměr k Němcům a k menšinám v našem státě vůbec; duchovní naše orientace: západ či východ? slovanství (panslavism) — lidství; demokracie; socialism; stát a církve; náboženství; mravnost a politika; humanita, pacifism, revoluce — všechny ty otázky a kolik jiných, které musíme si každý jednotlivě i celý národ vyřešiti, jsou tu dotčeny, a pronikavě, třeba jenom několika záblesky, osvětleny. Takto, tedy nejen svým materiálem, ale především a hlavně svým myšlenkovým podkladem, je kniha nad jiné těžce závažnou. Je spolu i velmi cennou sociologickou prací o světové válce a o naší revoluci, jejíž kořeny odhaluje a osvětluje její přirozený vzrůst a vyzrání v nejkrásnější žeň. — (F 4907.)

Dr. Jan Herben, T. G. Masaryk. První občan nové Evropy. (Bratrstvo. Knižnice československého vojína. 4.) Praha 1925. Fr. Borový. Str. 59. — (G 1440.)

Index ke Sbírce zákonů a nařízení 1918—1924. Sestavili min. rada dr. Zd. Mach a vrch. okr. kom. Fr. Kubr. Praha 1925. Státní tiskárna. Str. 170. 20 Kč. — Při početnosti a měnlivosti zákonů a nařízení u nás, jež jsou nevyhnutelným následkem neustálenosti hospodářských poměrů a novotných poměrů politických, je abecední věcný rejstřík k prvním sedmi svazkům »Sbírky zákonů« opravdu nepostradatelnou pomůckou. Ocení ji každý, kdo kdy musil hledati určitá ustanovení v sedmi ročních »Sbírky«, třeba že opatřených dobrým indexem a nyní i včas vycházejícím. (E 1261.)

Dr. Jos. Gruber, Má býti krupobitní pojištění postátněno? Praha 1925. J. Otto. Str. 58. — Prof. Macek opatřil vydání poslední práce univ. prof. Grubera, kterou zesnulý sice zhruba dokončil, ale již mu osud nedopřál definitivně upravití pro tisk a vydání. Schází v dílku zejména přehled literatury; ale v celku přece je práce na tolik hotova, že jasně a přesvědčivě formuluje autorovo stanovisko k dané otázce. Dr. Gruber stavěl se rozhodně proti zřízení veřejné krupobitní pojišťovny, která by byla podporována ze státních prostředků. Vývody jeho jsou obsáhlým a vědecky propracovaným dobrým zdáním z těch, jež byla vyvolána letošní anketou ministerstva zemědělství. — (E 1130.)